

روش‌های کمی تحقیق در برنامه‌ریزی آموزشی

تالیف

ماریا ترسا سینیسکالکو

نادیا آئوریات

ترجمه

دکتر مظفرالدین واعظی

جعفر حاتمی گروسی

مرضیه حسنونند

انتشارات آوای نور

تهران-۱۳۹۵

سرشناسه	: سینیسکالکو، ماریا ترزا, Siniscalco, Maria Teresa
عنوان و نام پدیدآور	: روش‌های کمی تحقیق در برنامه‌ریزی آموزشی / تالیف ماریا ترسا سینیسکالسو، نادیا اتوریات ؛ ترجمه مظفرالدین واعظی، مرضیه حسنونند، جعفر حاتمی‌گروسی.
مشخصات نشر	: تهران : آوای نور، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۱۶-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی:
موضوع	: quantitative research methods in educional planning
شناسه افزوده	: برنامه‌ریزی آموزشی - تحقیق / آموزش و پرورش -- تحقیق
شناسه افزوده	: اوریا، نادیا اتوریات, Auriat, Nadia
شناسه افزوده	: واعظی، مظفرالدین، ۱۳۲۶ - ، مترجم
شناسه افزوده	: حسنونند، مرضیه، ۱۳۶۴ - ، مترجم
شناسه افزوده	: حاتمی گروسی، جعفر، ۱۳۶۴ - ، مترجم
رده بندی کنگره	: LC۷۱/۲/، ۹، ۱۳۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / شماره: ۶۶۴۸۰۸۸۲

روش های کمی تحقیق در برنامه ریزی آموزشی

تالیف: ماریا ترسا سینیسکالکو - نادیا آتوریات

ترجمه: دکتر مظفرالدین واعظی - جعفر حاتمی گروسی - مرضیه حسونند

صفحه آرا: منیرالسادات حسینی

چاپ: دوم ۱۳۹۵

تیراژ: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۱۶-۰

قیمت ۷۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

معرفی کتاب

این مَدول از اساساً برای استفاده کارگاه‌های آموزشی، مدیران ملی تحقیق که مسئولیت تدوین برنامه سیاست‌های تحقیق توسط کنسرسیوم آفریقای جنوبی و شرقی به جهت نظارت در کیفیت آموزشی (SACMEQ)^۱ تدوین شده است.

نشریه وب سایت: [http:// www.sacmpeq.org](http://www.sacmpeq.org) , www.unesco.org/iiep قابل دسترسی است.

لکن استفاده از روش‌های این کتاب می‌تواند برای دانشجویان، مدیران و معلمان مفید باشد.

---

۱ . Southern and Eastern Africa Consortium for Monitoring Educational Quality

فهرست

فصل ۱: مقدمه	۷
فصل ۲: طرح اولیه	۹
چرا و چه موقع یک پرسشنامه جدید باید طراحی شود؟	۹
ارتباط میان مسائل و فرضیات پژوهشی و ساختار متغیرها	۱۱
ویژگی‌های فرضیات پژوهشی	۱۳
تعیین متغیرها و شاخص‌ها	۱۳
عملیاتی کردن سوالات پژوهش	۱۵
مسئله اعتبار تطبیقی مفاهیم و تعاریف آموزشی و ابزارهای جمع‌آوری داده‌ها	۱۹
۱-.....	آ
موزش رسمی چیست؟	۱۹
۲- تمایز میان ارائه‌دهندگان خدمات دولتی و خصوصی	۲۲
۳- مدرسه چیست؟	۲۴
۴- منظور از دانش‌آموز چیست؟	۲۵
۵- منظور از معلم چیست؟	۲۷
فصل ۳: طراحی سوالات	۳۱
ساختار سوال	۳۱
۱) سوالات بسته	۳۲
مزایای اصلی سوالات بسته پاسخ	۳۲
معایب اصلی سوالات بسته :	۳۳
۲- سوالات باز	۳۵
مزایای عمده سوالات باز پاسخ	۳۵
۳- سوالات پیگیرانه	۳۸

- ۳۹..... راهکارهایی برای طراحی سوالات.....
- ۴۶..... بررسی خصوصیات و ویژگی‌های پاسخدهندگان.....
- ۴۷..... تهیه چک لیست جهت بازبینی سوالات پرسشنامه.....
- ۴۹..... فصل ۴: نمونه‌هایی از سوالات.....
- ۴۹..... پیشینه‌ی دانش آموز.....
- ۵۰..... ۱- جنسیت و سن.....
- ۲-.....

یش زمینه اجتماعی-اقتصادی: شغل، میزان تحصیلات، و دارایی

- ۵۲..... ها.....
- ۶۱..... ویژگی‌های معلم.....
- ۶۳..... موقعیت مکانی مدرسه.....
- ۶۵..... تدریس، یادگیری و فعالیت‌های مدرسه.....
- ۷۰..... نگرش‌ها، عقاید و باورها.....
- ۱-.....
- ۷۱..... قیاس لیکرت.....
- ۷۶..... الف) مشکلات مربوط به نحوه امتیاز دهی به سوالات.....
- ۷۷..... ب) مفروضات مقیاس لیکرت.....
- ۸۱..... فصل ۵: تبدیل نسخه اولیه پرسشنامه به نسخه نهایی.....
- ۸۳..... دستورالعمل‌های کلی در تعیین ترتیب سوالات.....
- ۸۴..... نامه توضیحی و پاراگراف‌های مقدماتی.....
- ۸۶..... طراحی دستورالعمل‌ها برای پاسخدهی به سوالات:.....
- ۸۸..... آموزش مصاحبه‌کنندگان و مجریان پرسشنامه.....
- ۹۰..... اجرای آزمایشی پرسشنامه.....
- ۹۳..... هدف از اجرای آزمایشی پرسشنامه عبارتست از.....
- ۹۵..... گام‌های اصلی در پیش‌آزمون (اجرای پرسشنامه آزمایشی).....
- ۹۶..... اعتبار و پایایی.....

- ۱-.....۱
- ۹۶.....عتبار
- ۲-.....۲
- ۹۸.....ایایی
- ۱۰۰.....کدبوک (کتاب کد)

فصل ۱

مقدمه

این کتاب راهنمایی است برای طراحی پرسشنامه‌های استاندارد که در سیستم‌های آموزشی روی دانش آموزان، معلمان و مدیران اجرا می‌شود. این کتاب به ۴ بخش تقسیم می‌شود که شامل: طرح اولیه، طراحی سوالات، نمونه‌هایی از انواع سوالات و تبدیل پیش نویس پرسشنامه به پرسشنامه نهایی می‌باشد.

پس از مطالعه این کتاب، خواننده می‌بایست قادر به طراحی پرسشنامه‌های پیمایشی با کیفیت بالا، جهت بررسی مسائل پژوهشی مورد بحث باشد. او می‌آموزد که چگونه:

- برای جامعه آماری پرسشنامه مورد نظر تصمیم‌گیری کند.
- متغیرها و شاخص‌هایی که مسائل پژوهشی و فرضیاتی که داده‌ها براساس آنها جمع‌آوری شده‌اند را شناسایی کند.
- سوالاتی در مورد عملکرد، نگرش، دانش، و ویژگی‌های جمعیت‌شناسی طراحی کند.
- سوالات کمی و کیفی باز و بسته طراحی کند و در مکان‌های مناسب سوالات پرشی، صافی و مشروط را قرار دهد.
- خطای پاسخگویی را کاهش و سطح پاسخگویی را به حداکثر برساند.

فصل دوم: طرح اولیه ۹

- سوالات پژوهشی طراحی کند و برای مصاحبه کننده و پاسخ دهنده پرسشنامه دستورالعمل تدوین نماید.
- نمونه‌ای آزمایشی از پرسشنامه را اجرا و نسخه نهایی آن را بر اساس نتایج به دست آمده تدوین کند.
- برای ورود داده‌ها کدبوک تهیه کند.

فصل دوم: طرح اولیه ۱۰